

ИГРА У НАПАДУ ФУДБАЛСКИХ ТИМОВА КОЈИ НАСТУПАЈУ У ЛИГИ ШАМПИОНА И СУПЕР ЛИГИ СРБИЈЕ

Александар Јанковић, Бојан Леонтијевић, Лазар Томић

Универзитет у Београду, Факултет спорта и физичког васпитања

Сажетак

Простор тактике у фудбалској игри је од посебног значаја за развој савременог фудбала. Анализом и унапређењем просторно-временских показатеља, као и принципа игре, везаних за тактику, могу бити од пресудног значаја за постизање такмичарских резултата. Циљ истраживања је био да се, анализом такмичарске активности, упореде тактичка испољавања тимова који се такмиче у најквалитетнијем европском клупском такмичењу, Лиги шампиона и најквалитетнијем фудбалском првенству Србије. Резултати спроведеног истраживања добијени су посматрањем укупно 20 насумично изабраних утакмица, по 10 из Лиге шампиона (ЛШ) и Супер лиге Србије (СЛС), што је довољан број утакмица за доношење закључака о појединачном такмичењу. У претходно оформљен протокол посматрања, методом нотације, анализирани су сви напади који су завршени ударцем на гол противника. Структура успешно изведених напада процењивана је на основу: прецизности, врсти реализованих нападачких акција, зоне започињања акције, начина реализације завршног додавања (асистенције) и удаљености од гола са које је упућен ударац на гол. Истраживање је показало да постоје одређене заједничке карактеристике, али и разлике у структури успешно изведених нападачких акција између два анализирана такмичења. Екипе у ЛШ такмичењу имају значајно већи број ефикасних напада по утакмици ($p = 0.006$), своје нападачке активности реализују са нешто већим бројем играча ($p = 0.002$) и бројем додавања ($p = 0.000$), док нема битних разлика у зони започињања успешних напада, начину реализације завршног додавања и дистанце са које се упућују ударци на гол. Резултати истраживања могу да дефинишу одређене смернице у тренажној технологији приликом припрема екипа СЛС такмичења за наступе у европским куповима.

Кључне речи: ФУДБАЛ / ТАКТИКА / ТАКМИЧАРСКА АКТИВНОСТ / УСПЕШНИ НАПАДИ

УВОД

Постизање врхунских резултата у фудбалу подразумева добру припрему играча, и то: техничку, тактичку, кондициону, психолошку, васпитну и теоријску. Ове компоненте припреме, упркос њиховој закономерности и специфичности, неодвојиво чине свеукупну, интегралну припрему фудбалера. Фудбалска игра је током свог развоја пролазила кроз различите периоде са наглашеним значајем појединог облика припреме. Савремени фудбал подразумева висок ниво припремљености фудбалера у свим аспектима, а посебно у погледу тактичких вештина играча. У свом развоју фудбалска игра се у много чему про-

менила, пре свега кроз изражено повећање интензитета игре, повећање физиолошких захтева. Активно време трајања игре се смањује, а повећава се интензитет, док се продужују интервали током којих лопта није у игри. Осим тога, у односу на Светско првенство 1966. године, брзина кретања лопте се повећала за 15%, фреквенција додавања за 35%, уз све веће груписање играча на простору на коме се игра (Wallace, & Norton, 2013).

Анализирање такмичарске активности је веома важно и неопходно за одређивање праваца развоја фудбалске игре, односно, прецизније дефинисање праваца и циљева свеукупног тренажно-технолошког процеса. Описивање и праћење техничко-тактичких испољавања и резултата на

такмичењу се уобичајено спроводи квантитативном анализом игре (појединачни, групни и тимски техничко-тактички елементи). Квалитативне анализе утакмица су, са друге стране, објективнији и детаљнији начин сагледавања техничко-тактичких активности у току игре (Carling, 2005).

У процесу вредновања квалитета такмичарских активности у простору тактике фудбала, у највећој мери су анализирани напади који су се завршавали ударцем на гол противника (Janković, Lentijević, Jelušić, Pašić, & Mićović, 2011a; Janković, Leontijević, & Pašić, 2009; Јанковић, Леонтијевић, Пашић, и Јелушић, 2011ц). Често је анализирана успешност игре додавањима у циљу повезивања ефикасности овог техничко-тактичког елемента са оствареним резултатом (Scoulding, James, & Taylor, 2004; Hughes, & Franks 2005; Janković, Leontijević, Jelušić, & Mićović, 2011d; Luhtanen, Belinskij, Nayrinen, & Vanttinen, 2001). Све су присутнија истраживања која испитују повезаност статистичких показатеља техничко-тактичке успешности у игри и коначног резултата, тражећи оне аспекте фудбалске игре који су у највећој мери повезани са резултатом (Castellano, Casamichana, & Lago 2012; Liu, Gomez, Lago-Penas, & Sampaio, 2015; Lago-Penas, Ballesteros, Dellal, & Gomez, 2010; Janković et al., 2011a).

Претходно описан аналитички приступ, представља неопходно средство корените и стручне анализе такмичења у Супер лиги Србије, са циљем унапређења квалитета (Јанковић, Леонтијевић, и Софронијевић, 2015). Већ годинама српски клубови на међународним такмичењима не успевају да остваре запаженије резултате. Многи експерти и фудбалски аналитичари покушавају да пронађу разлоге поменутих неуспеха, тако да је ово истраживање један од покушаја да се идентификују евентуалне разлике у тактичким правцима између екипа које играју у националној Супер лиги Србије и најквалитетнијих екипа Европе које свој квалитет потврђују учешћем у Лиги шампиона.

Према томе, циљ овог рада је да упореди структуру тактичког испољавања најквалитетнијег клупског такмичења - Лиге шампиона са националним такмичењем у Србији - Супер лигом Србије. Првенство Србије у последњих 25 година је у великој организационој и резултатској кризи, па према томе може се узети за такмичење које је значајно слабијег квалитета од Лиге шампиона.

Претпоставља се да ће боље показатеље тактичког испољавања у свим сегментима имати клубови из Лиге Шампиона.

МЕТОД

Узорак истраживања

Узорак посматраних утакмица за истраживање тактичких показатеља је чинило двадесет насумице изабраних утакмица. Све утакмице одигране су у сезони 2014/2015, и то: десет утакмица је из Супер лиге Србије (СЛС), и десет из Лиге Шампиона (ЛШ).

Узорак варијабли и техника прикупљања података

Структура успешних напада анализирана је праћењем варијабли из простора тактике и то:

- временски интервал реализације - 0-15мин, 15-30мин, 30-45мин, 45-60, 60- 5мин, 75-90 мин;
- прецизност успешних напада - прецизни, непрецизни, ефикасни;
- врсте успешних напада - континуирани, контра напади и напади реализовани након прекида игре;
- зоне почетка успешних напада - напади започети из зоне одбране, маневра и напада;
- број играча учесника - 1 играч, од 2 до 4 играча, 5 и више;
- број додавања - 1 додавање, од 2 до 4 додавања, 5 и више;
- начин доласка у позицију за ударац на гол (асистенција) - индивидуални напад, „друга лопта“, дубинско додавање, повратна лопта, центарашут;
- дистанца са које је упућен ударац на гол - < 5 м, 5-11 м, 11-16 м и 16 > м.

Анализи, претходно снимљених утакмица, приступило се тако што се формирао протокол посматрања (Carling, 2005). Видео материјали су преузети са телевизијских канала РТС и ЕУРО-СПОРТ. Протокол посматрања се користио за сваку утакмицу посебно. Системом нотације, у претходно оформљен посматрачки лист, бележен је сваки успешан напад, посебно напад који је завршен ударцем на гол противника.

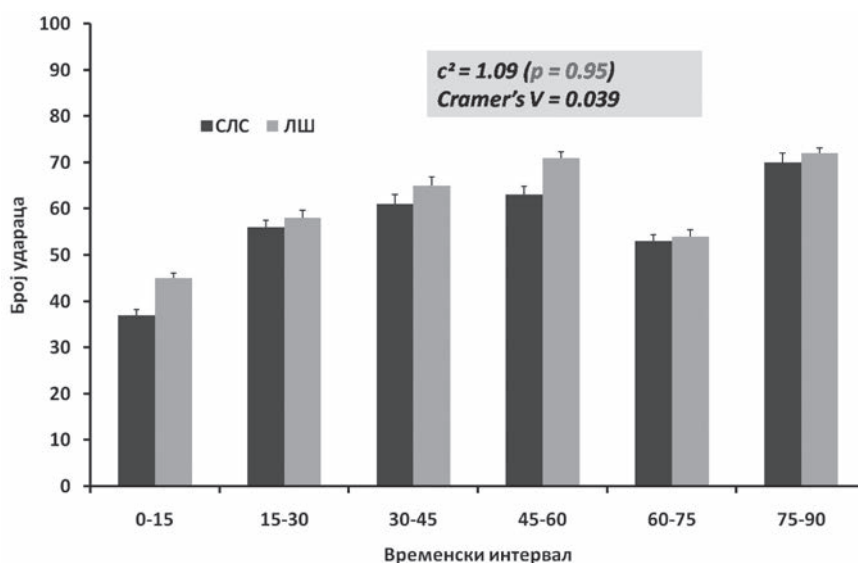
Обрада података

Свака варијабла је обрађена стандардном дескриптивном статистиком (укупна и средња вредност, као и стандардна девијација). Разлике у расподели појединих тактичких показатеља, у оквиру једне групе, између такмичења ЛШ и СЛС процењиване су непараметријским Хи квадрат тестом, а за испитивање разлика између два независна такмичења у појединим варијаблама коришћен је Ман-Витни У тест. Ниво статистичке значајности био је на $p < 0.05$. Сви статистички тестови су били обрађени коришћењем SPSS 17.0 програма (SPSS INC Chicago, IL).

РЕЗУЛТАТИ

Значајне разлике у обиму и структури реализације успешних напада код екипа које су наступале у два такмичења потврдиле су претпоставку да постигнути резултати зависе од анализираних варијабли.

Просечан број успешно изведених напада на утакмицама ЛШ и СЛС такмичењу показују да се екире значајно не разликују у заступљености удараца на гол противника (ЛШ - 18.3, СЛС - 17; $p = 0.22$).

Графикон 1. Број успешних напада у односу на временске интервале трајања утакмице у два посматрана такмичења (СЛС, ЛШ)

Анализом заступљености успешних напада током утакмице, посматрано кроз 6 временских интервала од по 15 минута, може се рећи да нема значајних разлика између утакмица у ЛШ и СЛС такмичењу (Графикон 1). Број удараца на гол се повећава са трајањем утакмице, са изузетком временског интервала између 60 и 75 минута и у том периоду се очигледно ритам игре обара и као последица тога број удараца на гол противника нагло опада.

Прецизност приликом извођења удараца на гол показује да тимови у ЛШ имају значајно више ефикасних удараца на гол по утакмици (голова),

односно мањи број непрецизних, док број успешних напада који се заврше ударцем у оквир гола противника (прецизни) чини 32% свих успешних напада на утакмици (Табела 1).

Примена појединих врста успешних напада на утакмицама анализираних такмичења, показује да нема разлика у њиховој расподели, али ипак се може уочити нешто већа заступљеност континуираних напада у ЛШ такмичењу, и са друге стране већи број реализованих контра напада у СЛС такмичењу. Број удараца на гол из прекида у оба такмичења чини 25% од свих реализованих успешних напада.

Табела 1. Врсте реализованих успешних напада, њихова прецизност и зоне одакле су започети у два анализирана такмичења (СЛС, ЛШ).

Прецизност	СЛС		ЛШ		Chi Square
	Средња вредност	%	Средња вредност	%	
Непрецизан	9,7	57	9	49	$c^2 = 10.20$
Прецизан	5,6	32	5,8	32	$p = 0.006$
Ефикасан	1,8	11	3,5	19	Cramer's V = 0.12
Врста напада					
Континуирани	7,3	43	8,9	49	$c^2 = 2.98$
Контра напад	5,5	32	5,0	27	$p = 0.22$
Прекид игра	4,3	25	4,4	24	Cramer's V = 0.06
Зона почетка					
Одбрана	2,8	16	3,6	20	$c^2 = 1.33$
Маневар	6,5	38	6,8	37	$p = 0.51$
Напад	7,8	46	7,9	43	Cramer's V = 0.04

Највећи број успешних нападачких акција тимови оба такмичења започињали су из зоне напада (46-43%), затим из зоне маневра (38-37%) и на крају из зоне одбране (16-20%). Дакле нема разлике у расподели врста успешних напада у такмичењима ЛШ и СЛС (Табела 1).

Структура успешних напада, посматрана према броју играча који у тим нападима учествују, показује да су тимови у ЛШ такмичењу значајно више напада реализовали са 5 или више играча, у односу на СЛС екипе (30-21%), док је број индивидуалних акција подједнак - 15% (Табела 2). Повезано са претходним резултатом, тимови у ЛШ такмичењу значајно већи број нападачких акција

реализују са већим бројем додавања (5 и више), док тимови у СЛС такмичењу 84% успешних напада реализују са мање од 4 додавања (Табела 2).

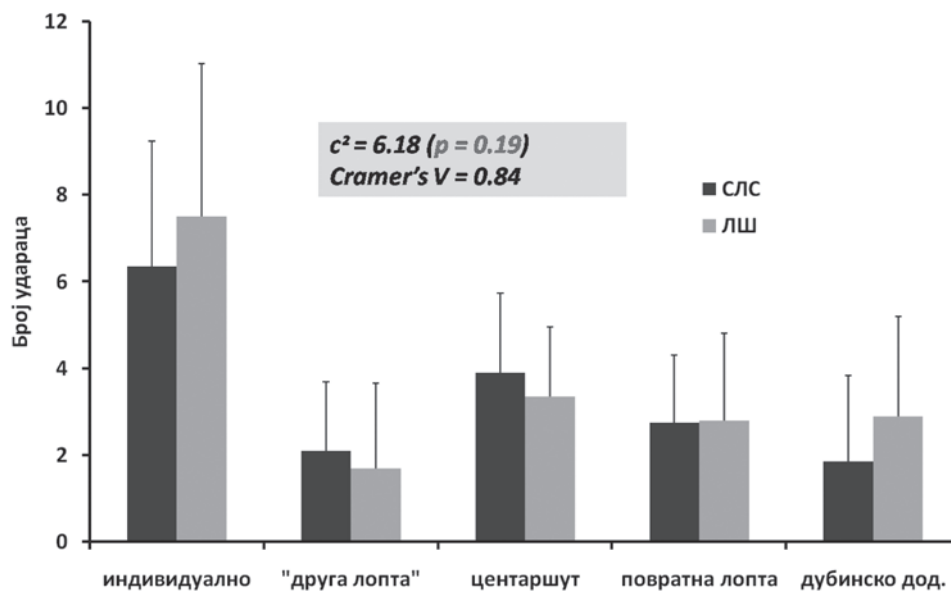
Анализом дистанце са које се упућују ударица на гол противника може се констатовати да када је овај показатељ у питању нема значајних разлика у такмичењима СЛС и ЛШ. Највећи број удараца на гол изводи се ван казненог простора. Међутим, приметно је да екипе које наступају у ЛШ такмичењу нешто више успевају да се приближе голу противника, приликом упућивања удараца, па тако из казненог простора изведу 62% удараца, док екипе у СЛС лиги из казненог простора уруте 54% удараца на гол.

Табела 2. Број играча учесника у успешним нападима, број додавања и зона упућивања удараца на гол у два анализирана такмичења (СЛС, ЛШ).

Број играча	СЛС		ЛШ		Chi Square
	Средња вредност	%	Средња вредност	%	
1	2.9	16	2.8	15	$c^2 = 12.20$
2 - 4	11.2	63	10.2	55	$p = 0.002$
5 +	3.6	21	5.3	30	Cramer's V = 0.13
Број додавања					
без додавања	3.2	18	3.3	18	$c^2 = 24.67$
1	4.8	28	3.6	20	$p = 0.000$
2 - 4	6.5	38	5.8	32	Cramer's V = 0.18
5 +	2.9	16	5.6	30	
Зона шута					
< 5 м	1.6	9	1.5	8	$c^2 = 5.03$
5 - 11м	4.5	26	5.8	32	$p = 0.170$
11 - 16м	3.2	19	3.9	22	Cramer's V = 0.84
16 >	7.9	46	7.1	38	

Посматрајући начин на који тимови изводе завршно додавање (асистенцију) у реализацији успешних напада, долази се до закључка да је највећи број удараца на гол изведен после индивидуалног

решења у припреми ударца на гол (Графикон 2). Након тога, следе ударици после центаршутева са бочних позиција, повратних лопти, дубинских додавања и на крају освојених „других лопти“.

Графикон 2. Број удараца у односу начин доласка у позицију за ударца на гол у два посматрана такмичења (СЛС, ЛШ)

ДИСКУСИЈА

Анализом и тумачењем добијених резултата може се констатовати да постоје одређене заједничке карактеристике у тактичком испољавању тимова који наступају у два по квалитету различита такмичења. Такође, на основу појединих специфичности у тактичком плану игре једног и другог узорка, уочавају се ипак одређене разлике у појединим техничко-тактичким аспектима игре.

Истраживање које се бавило упоређивањем такмичења Лига шампиона и националног такмичења у Србији највишег нивоа, са аспекта заступљености и структуре елемената технике у игри, добијени су резултати који показују да на плану технике постоје значајна одступања и разлике у испољавањима тимова и појединаца (Јанковић и сар., 2015а). На основу резултата поменутог истраживања очекивано је да су и разлике у тактичком испољавању значајне.

Тумачењем резултата у погледу учесталости успешних напада у појединим периодима тра-

јања утакмице, може се рећи да како време одмиче просечан број удараца на гол се повећава. Интересантан је податак према коме је највећи број удараца на гол упућен у последњих 15 минута, као и чињеница да број удараца на гол нагло опада између 60 и 75 минута. Овакав резултат се тумачи чињеницом да се највећи број измена изврши у овом периоду утакмице (Carling, Espié, Le Gall, Bloomfield, & Jullien, 2010) што директно утиче на обарање ритма игре. Такође, приметан је већи број реализованих успешних напада у првих 15 минута другог полувремена, што је последица евентуалних тактичких корекција тренера, додатне мотивације и енергетске регенерације.

Број успешно реализованих нападачких акција тимова у два анализирана такмичења није се значајно разликовао (18.3 ЛШ – 17 СЛС) али су приметне осетне разлике у погледу њихове прецизности и ефикасности. Тимови који наступају у ЛШ такмичењу постижу више голова приликом упућивања лопте на гол противника. Са једне стране овакав податак последица је и чињенице према којој тимови из ЛШ такмичења ударе на

гол упућују са позиција које су ближе голу противника (Табела 1), али и евиденте разлике у погледу индивидуалног квалитета играча који завршавају успешне акције свога тима. У односу на врсту нападачких акција које се заврше ударцем на гол, у оба такмичења доминира континуирани напад, који је ипак нешто више заступљенији у ЛШ такмичењу, након чега следи контра напад, који је опет одлика екипа у СЛС такмичењу, док се у оба такмичења сваки четврти успешни напад реализује из прекида игре. За постизање позитивних резултата на најквалитетнијим такмичењима потребна је разноврсност и заступљеност свих облика нападачке активности, али су ипак резултати истраживања Леонтијевића и сарадника (2015) показали да већи број остварених континуираних напада директно утиче на остваривање позитивног резултата, што се потврђује и овим истраживањем. Део терена са кога су нападачке акције започете може да укаже на врсту и квалитет организације одбране тима. Према резултатима ове анализе тимови, оба такмичења, највећи број напада започели су из нападачке зоне (Табела 1), што указује на примену "високог пресинга" на почетак напада противника. Ипак, приметан је нешто већи број започетих нападачких акција из зоне одбране у ЛШ такмичењу, што опет указује на квалитет у организацији напада и индивидуални техничко-тактички потенцијал играча у спровођењу тактичког плана игре у овој стандардној ситуацији.

Анализом структуре реализованих нападачких акција може се рећи да су екипе учеснице Лиге шампиона значајно више играча укључивале у реализацију напада који су завршени ударцем на гол (Табела 2). Овакав резултат последица је претходно дискутованих резултата према којима је континуирана врста напада, у нешто већем проценту са своје трећине терена, била заступљенија код тимова који се такмиче у Лиги шампиона. Повезано са овим налазима, број додавања у реализацији нападачких акција је такође већи у ЛШ такмичењу и то чак за 15 процената када је реч о нападима у којима је било 5 или више додавања (Табела 2). Овакви подаци могу да указују на квалитет у техничко-тактичким карактеристикама играча који су у поседу лопте, дакле сигурни су у контроли игре у различитим условима, али и квалитету противника у дефанзивној организацији пошто не дозвољава реализацију брзих и

контра напада. Врста изведеног завршног додавања – асистенције, није показала разлике у испољавањима, и према резултатима индивидуална припрема ударца на гол заступљена је у $\approx 40\%$ ситуација. Ова карактеристика игре може да укаже на тактичко опредељење и усмерење игре у самој завршници напада, али са друге стране није директно везана са остваривањем позитивног резултата. Потврду овакве констатације дало је истраживање према којем су репрезентације које су освојиле два последња Светска првенства у фудбалу на дијаметрално различит начин упућивале завршна додавања, а обе забележиле врхунски резултат (Јанковић, Леонтијевић, и Пејовић, 2015б).

Резултати добијени овим истраживањем свакако могу имати практичне импликације пре свега у правцу усмеравања тренажног процеса ка оним техничко-тактичким елементима игре који су одлика савременог фудбала. Међутим, ограничење ове студије је релативно мали узорак утакмица (по 10) које су анализирани да би се резултати генерализовали и доносили значајнији закључци. Према томе, будућа истраживања требало би да анализом обухвате већи део одиграних утакмица у оба такмичења како би се доносили прецизнији судови о разликама у карактеристикама и квалитету тактичког испољавања два анализирана такмичења.

ЗАКЉУЧАК

Истраживање је, у једном свом делу, открило разлике у техничко-тактичким захтевима игре два, по квалитету, потпуно различита такмичења. Такође, на основу појединих резултата анализе, дефинисана су она средства тактике фудбала која су директно повезана са постизањем позитивног резултата. Узимајући све у обзир, изводе се генерални закључци истраживања:

- укупан број успешних напада једног тима на утакмици незнатно је већи у такмичењу Лига шампиона од утакмица у националном фудбалском првенству Србије;
- у оба такмичења број успешних напада расте са трајањем утакмице, осим временског интервала од 60 до 75 минута када просечан број удараца на гол противника значајно опада;
- екипе које се такмиче у Лиги шампиона показују значајно већу ефикасност приликом удара-

ца на гол противника. Овај резултат последица је и нешто краће дистанце са које се изводе ударци на гол у оквиру реализације успешних напада у Лиги шампиона;

– тимови у оба такмичења своје успешне нападе углавном започињу из нападачке зоне терена, затим зоне маневра и одбрамбене зоне. Такође, оба такмичења карактерише примена континуираних напада (40%), контра напада (35%) и затим напада започетих из прекида игре (25%);

– екипе у Лиги шампиона значајно више напада реализују са већим бројем играча (5 и више), док су нападачке акције у Супер лиги Србије у највећој мери са 2 до 4 играча. Такође, офанзивна игра и креирање напада у Лиги шампиона базира

се на већем броју додавања, за разлику од Супер лиге Србије;

– начин реализације завршног додавања не разликује се у многоме у испољавањима тимова у два анализирана такмичења. Доминира индивидуална припрема ударца на гол, затим центаршут, повратна додавања и дубинске лопте.

На основу изведених закључака могу се дефинисати смернице у одабиру и тренингу тактике фудбала, у односу на тактику игре екипа које се такмиче на највишем нивоу. Оне би могле допринети подизању квалитета игре фудбалских тимова, пре свега, оних који имају амбиције учешћа у такмичењима као што су Лига шампиона или Лига Европе.

ЛИТЕРАТУРА

1. Wallace, J.K., & Norton, K.I. (2013). Evolution of World Cup soccer final games 1966-2010. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 17, 223–228.
2. Janković, A., Leontijević, B., & Pašić, M. (2009). Analysis of efficient attacks in the 2008 European football championship. *Fizička kultura (Skopje)*, 37(1), 180–184.
3. Janković, A., Leontijević, B., Jelušić, V., Pašić, M. & Mićović, B. (2011a). Influence of tactics efficiency on result in Serbian soccer Super league in season 2009/2010. *Journal of Physical Education and Sport*, 11(1), 32–41
4. Janković, A., Leontijević, B., Jelušić, V. & Mićović, B. (2011b). Effect of tactical game plan on results at World Cup in soccer 2010. In Simović S (ed.). Conference proceedings at: *Antropological aspects of sports, physical education and recreation*, (pp. 226-235). Banja Luka: Faculty of Physical Education and Sports.
5. Јанковић, А., Леонтијевић, Б., Пашић, М. и Јелушић, В. (2011ц). Утицај појединих нападачких средстава тактике на остварени резултат екира учесница Светског првенства у фудбалу у Јужноафричкој републици 2010. године. *Физичка култура*, 65(1), 34–45.
6. Јанковић, А., Леонтијевић, Б., & Софронијевић, Ф. (2015а). Упоредна анализа техничко такмичарске активности у фудбалу између такмичења Лига шампиона и Супер лиге Србије. *Физичка култура*, 69(2), 129–137.
7. Јанковић, А., Леонтијевић, Б. Пејовић, М. (2015б). Тактичка ефикасност репрезентација освајача Светског првенства у фудбалу 2010. и 2014. године. У Касум Г и Мудрић М (ур.) Зборник радова са: *Ефекти и примене физичке активности на антрополошки сјајус деце, омладине и одраслих*, (457-463). Београд: ФСФВ.
8. Леонтијевић, Б., Јанковић, А., и Ћосић, Н. (2015). Упоредна анализа тактичког испољавања фудбалера Партизана на утакмицама у европским такмичењима и Супер лиги Србије. У Касум Г и Мудрић М (ур.) Зборник радова са: *Ефекти и примене физичке активности на антрополошки сјајус деце, омладине и одраслих*, (443-450). Београд: ФСФВ
9. Lago-Penas, C., Ballesteros, J.L., Dellal, A., & Gomez, M. (2010). Game-related statistics that discriminated winning, drawing and losing teams from the Spanish soccer league. *Journal of Sports Science and Medicine*, 9, 288–293.
10. Liu, H., Gomez, M.A., Lago-Penas, C. & Sampaio, J. (2015). Match statistics related to winning in the group stage of 2014 Brazil FIFA World Cup. *Journal of Sports Sciences*, 33(12), 1205–1213.
11. Luhtanen, P., Belinskij, A., Hayrinen, M. & Vanttinen, T. (2001). A comparative tournament analysis between EURO 1996 and 2000 in soccer. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 1(1), 74–82.

12. Scoulding, A., James N. & Taylor J. (2004). Passing in the Soccer World Cup 2002. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 4(2), 36–41(6).
13. Hughes, M., & Franks, I. (2005). Analysis of passing sequences, shots and goals in soccer. *Journal of Sport Sciences*, 23(5), 509–514.
14. Carling, C. (2005). *Handbook of soccer matches analysis. A systematic approach to improving performance*. Routledge, London.
15. Carling, C., Espié, V., Le Gall, F., Bloomfield, J., & Jullien, H. (2010). Work-rate of substitutes in elite soccer: a preliminary study. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 13(2), 253–255.
16. Castellano, J., Casamichana, D., & Lago, C. (2012). The use of match statistics that discriminate between successful and unsuccessful soccer teams. *Journal of Human Kinetics*, 31, 139–147.

ANGRIFFSSPIEL VON FUSSBALLTEAMS, DIE IN DER CHAMPIONS LEAGUE UND IN DER SUPER LIGA SERBIENS AUFTRETEN

Zusammenfassung

Taktik ist im Fußballspiel von besonderer Bedeutung für die Entwicklung des modernen Fußballs. Durch eine Analyse und die Förderung räumlicher und zeitlicher Indikatoren, sowie der Spielprinzipien, die sich auf Taktik beziehen, können sie von entscheidender Bedeutung für Wettbewerbsresultate sein. Ziel dieser Studie war es, durch eine Analyse der Wettbewerbsaktivität Taktikprinzipien von Fußballteams zu vergleichen, die im anspruchsvollsten europäischen Klubwettbewerb, der Champions League, und in der anspruchsvollsten Fußballmeisterschaft Serbiens teilnehmen. Die Ergebnisse der Studie wurden durch die Betrachtung von insgesamt 20 zufällig ausgewählten Fußballspielen - je 10 der Champions League (CL) und 10 der Super Liga Serbiens (SLS) gewonnen, was eine genügende Anzahl von Fußballspielen für Schlussfolgerungen über einzelne Spiele darstellt. In einem davor gestalteten Beobachtungsprotokoll wurden mit Hilfe der Notationsmethode alle Angriffe analysiert, die mit einem Schuss auf das Tor des Gegners endeten. Die Struktur der erfolgreich durchgeführten Angriffe wurde auf Grund der Präzision, der Art der realisierten Angriffsaktionen, der Zone des Angriffsbeginns, der Realisierungsart des finalen Ballzuspiels (Assistenz) und der Entfernung vom Tor im Moment des Torschusses bewertet. Die Studie hat aufgezeigt, dass gemeinsame Charakteristiken, aber auch Unterschiede in der Struktur der erfolgreich ausgeführten Angriffsaktionen zwischen den beiden analysierten Wettbewerben existieren. Die Teams in der Champions League haben eine bedeutend höhere Anzahl effizienter Angriffe pro Fußballspiel ($p = 0.006$), ihre Angriffsaktivitäten realisieren sie mit einer etwas höheren Anzahl von Spielern ($p = 0.002$) und Zuspielen ($p = 0.000$), während bei der Zone des Angriffsbeginns, der Realisierungsart des finalen Ballzuspiels und der Entfernung vom Tor im Moment des Torschusses keine bedeutenderen Unterschiede registriert wurden. Die Ergebnisse der Studie können bestimmte Richtlinien in der Trainingstechnologie bei Vorbereitungen der Teams in der Jelen Super Liga für ihren Auftritt in europäischen Cups definieren.

Schlüsselwörter: FUßBALL / TAKTIK / WETTBEWERBSAKTIVITÄT / ERFOLGREICHE ANGRIFFE

Примљен: 27.04.2016.
Прихваћен: 16.05.2016.

ATTACKS OF THE SOCCER TEAMS PARTICIPATING IN THE CHAMPIONS LEAGUE AND THE SERBIAN SUPER LIGA

Aleksandar Janković, Bojan Leontijević, Lazar Tomić

University of Belgrade, Faculty of Sport and Physical Education, Serbia

Abstract

The area of tactics in soccer game is of particular importance for modern soccer development. The analysis and improvement of spatio-temporal indicators as well as the game principles related to tactics may be crucial to the achievement of competitive results. This study is aimed at comparing tactical manifestations of the teams competing in the top quality European club competition, the Champions League, and the best Serbian soccer championship by analyzing competitive activity. The results of the conducted research were obtained by observing an overall of 20 randomly selected matches, 10 of the Champions League (CL) and 10 of the Serbian SuperLiga (SSL), which is a sufficient number of matches for making conclusions about the competitions respectively. In the previously designed observing protocol, using a method of notation, we analyzed all the attacks completed by shooting at the opponent's goal. The structure of successfully realized attacks was assessed on the basis of: accuracy, types of realized offensive actions; area of starting the action, manner of realization of passes completed (assists) and distance from the goal from which a shot on goal was executed. The study showed that there are certain common characteristics, but also there are differences in the structure of successfully realized attacks between the two analyzed competitions. The teams of the CL competition had significantly greater number of effective attacks per match ($p = 0.006$), they realized their offensive activities with slightly greater number of players ($p = 0.002$) and number of passes ($p = 0.000$), whereas there are no significant differences in the area of starting successful attacks, the manner of realization of assists and distance from which shots on goal were executed. The study results may define certain guidelines in training technology when preparing the teams of the SSL competition for taking part in the European soccer cups.

KEY WORDS: SOCCER / TACTIC / COMPETITIVE ACTIVITY / SUCCESSFUL ATTACKS

INTRODUCTION

Achievement of top results in soccer requires good preparation of players, namely: technical, tactical, physical, psychological, educational and theoretical. These components of preparation, despite their regularities and specificity, are indispensable factors of the comprehensive, integral preparation of soccer players. Through its evolution, the game of soccer has passed certain development periods dominated by a single form of preparation. Modern soccer requires a high level of preparedness of soccer players in all aspects, especially in terms of the players' tactical skills. During its development, the game of soccer has changed a lot, which is primarily expressed through an increase in the intensity of the game and an increase in physiological demands. Active play

duration has been decreased and the intensity increased, and duration of the period when the ball is out of play has increased. Additionally, compared to the 1966 World Cup, the speed of ball movement has increased by 15%, and the passing frequency has increased by 35%, along with higher player density in the playing area (Wallace, & Norton, 2013).

Analysis of the competitive activity is quite important and necessary to determine the directions of soccer development or, more precisely, to define the directions and objectives of the overall training and technological process. Describing and monitoring technical and tactical manifestations and competition results are usually conducted using quantitative analysis of the play (individual, group and team technical and tactical elements). Qualitative analysis of the matches, on the other hand, is more objective

and detailed way of observing technical and tactical activities in the course of the game (Carling, 2005).

In the process of evaluating the quality of competitive activities in the area of soccer tactics, the attacks completed by shooting at the opponent's goal were mostly analyzed (Janković, Leontijević, Jelušić, Pašić, & Mićović, 2011a; Janković, Leontijević, & Pašić, 2009; Janković, Leontijević, Pašić, and Jelušić, 2011c). Successful performance of the passing game has been often analyzed in order to connect the efficiency of this technical and tactical element with the results achieved (Scoulding, James, & Taylor, 2004; Hughes, & Franks 2005; Janković, Leontijević, Jelušić, & Mićović, 2011b; Luhtanen, Belinskij, Hayrinen, & Vanttinen, 2001). There are more and more studies researching a connection between the statistical indicators of technical and tactical successful performance in the game and the final results, searching for those aspects of soccer game that are linked with the results to the greatest extent (Castellano, Casamichana, & Lago, 2012; Liu, Gomez, Lago-Penas, & Sampaio, 2015; Lago-Penas, Ballesteros, Dellal, & Gomez, 2010; Janković et al., 2011a).

Previously described analytical approach represents a necessary means of radical and expert analysis of the competitions in the Serbian Super Liga, with the aim of quality improving (Janković, Leontijević, & Sofronijević, 2015). Serbian clubs have been failing to achieve noticeable results at international competitions for years. Many soccer experts and analysts have been trying to find the reasons for the mentioned failure, thus, this study is one of the attempts to identify possible differences in tactical directions between the teams playing in the national Serbian Super Liga and the best teams in Europe, whose quality is confirmed by their participation in the Champions League.

Therefore, the aim of this paper is to compare the structure of tactical manifestation of the top level club competition - the Champions League to the national competition in Serbia - Serbian Super Liga. Serbian championship in the last 25 years has experienced great organizational and result crises and therefore it can be considered a competition of far lower quality in relation to the Champions League. The teams of the Champions League are supposed to

show better indicators of tactical manifestation in all segments.

METHOD

Research sample

A sample of the observed matches for studying tactical indicators consisted of twenty randomly selected matches. All the matches were played in the season 2014/2015, as follows: ten matches were played in the Serbian Super Liga (SSL), and ten matches in the Champions League (CL).

Sample of variables and data collection technique

The structure of successfully realized attacks was analyzed by monitoring the variables from the area of tactics such as:

- time period of realization - 0-15min, 15-30min, 30-45min, 45-60min, 60- 75min, 75-90 min;
- accuracy of successful attacks - accurate, inaccurate, efficient;
- types of successful attacks - continuous, counter-attacks and attacks realized after the play stoppage;
- area of starting successful attacks - attacks started out from defence, manoeuvre and attack area;
- number of players participating - 1 player, 2 to 4 players, 5 and more players;
- number of passes - 1 passing, 2 to 4 passings, 5 and more passings;
- way of coming into position to shoot on goal (assist) - individual attack, double pass, deep pass, reverse pass, cross;
- distance from which a shot on goal was executed- < 5 m, 5-11 m, 11-16 m, 16 >m.

The analysis of previously recorded matches was performed by designing an observing protocol (Carling, 2005). Video material has been downloaded from TV channels RTS and EUROSPORT. The observing protocol was used for each match separately. Notation system was used to record, in the previously designed observation sheet, every successful attack, especially the attacks completed by shooting at the opponent's goal.

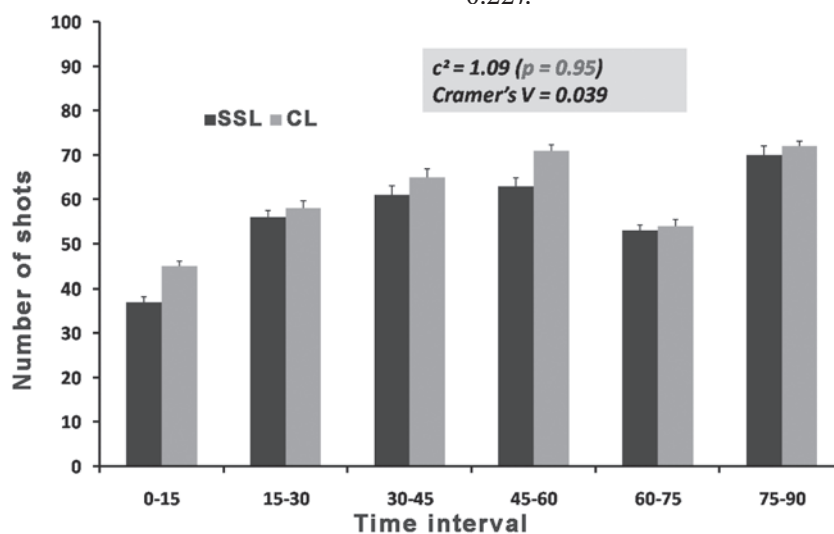
Data processing

Each variable was processed using standard descriptive statistics (overall and mean value and standard deviation). The differences in distribution of certain tactical indicators, within one group, and between the CL and SSL competitions were assessed by nonparametric chi-square test, and for assessing the differences between the two independent competitions the Mann-Whitney U test was used in case of certain variables. The level of statistical significance was $p < 0.05$. All statistical tests were processed using SPSS 17.0 program (SPSS INCChicago, IL).

RESULTS

Significant differences in the volume and structure of realization of successful attacks by the teams that participated in the two competitions have confirmed the assumption that the achieved results depend on the analyzed variables.

The average number of successfully realized attacks at the matches of the CL and SSL competitions has shown that there are no significant differences between the teams in terms of the representation of shots at the opponent's goal (CL - 18.3, SSL - 17; $p = 0.22$).

Graph 1. Number of successful attacks in relation to the period of game duration in the two observed competitions (SSL, CL).

Analysing the representation of successful attacks in the course of the match, which was observed through 6 time periods lasting 15 minutes each, it may be stated that there are no significant differences between the matches of the CL and those of the SSL competition (Graph 1). A number of shots on goal increased during the course of the match, with an exception of the time period between 60 and 75 minutes when the rhythm of the game was noticeably reduced and subsequently a number of shots at the opponent's goal were rapidly decreased.

Accuracy in shooting on goal has shown that the teams of the CL have significantly more efficient shots on goal per match (goals scored), i.e. a smaller num-

ber of inaccurate shots, whereas a number of successfully attacks completed by shots on target (accurate) represents 32% of all successful attacks at the match (Table1).

The application of certain types of successful attacks at the matches of the analyzed competitions has shown that there is no difference in their distribution, however, a slightly higher representation of continuous attacks may be noticed at the CL competition, and, on the other hand, a greater number of realized counter-attacks may be noticed in the SSL competition. A number of shots on goal after the stoppage comprise 25% of all successful attacks realized in both competitions.

Table 1. Types of realized successful attacks, their accuracy and areas of their start in the two analyzed competitions (SSL, CL).

	SSL		CL		Chi Square
	M	%	M	%	
Accuracy					
Inaccurate	9.7	57	9	49	$c^2 = 10.20$
Accurate	5.6	32	5.8	32	$p = 0.006$
Effective	1.8	11	3.5	19	Cramer's V = 0.12
Type of attacks					
Continuous	7.3	43	8.9	49	$c^2 = 2.98$
Counter-attacks	5.5	32	5.0	27	$p = 0.22$
Play stoppage	4.3	25	4.4	24	Cramer's V = 0.06
Area of starting					
Defence	2.8	16	3.6	20	$c^2 = 1.33$
Manoeuvre	6.5	38	6.8	37	$p = 0.51$
Attack	7.8	46	7.9	43	Cramer's V = 0.04

The largest number of successful offensive actions was started by the teams in both competitions from the attack area (46-43%), then from the manoeuvre area (38-37%) and finally from the defence area (16-20%). Therefore there is no difference in distribution of the types of successful attacks in the CL and SSL competitions (Table 1).

The structure of successful attacks, observed according to a number of players who participated in these attacks, has shown that the teams of the CL competition realized significantly more attacks with 5 or more players compared to the teams of the SSL (30-21%), whereas a number of individual actions were equal with the teams in both competitions -15% (Table 2). In addition to the previous result, the teams of the CL competition realized a significantly greater

number of offensive actions with more passes (5 and more), whereas the teams of the SSL competition realized 84% of their successful attacks with less than 4 passes (Table 2).

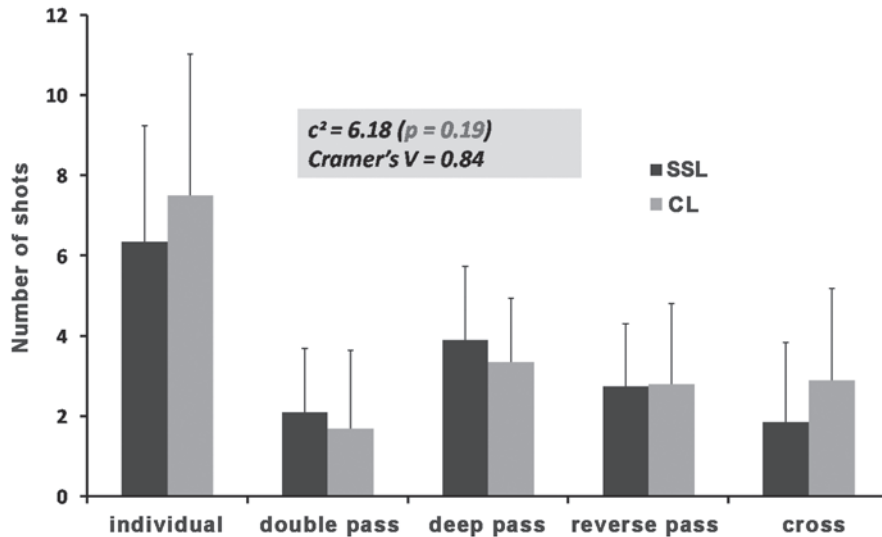
Analyzing the distance from which shots at the opponent's goal were executed it may be concluded that, in case of this indicator, there are no significant differences between the SSL and CL competitions. The largest number of shots on goal was performed out of the penalty area. However, it may be noticed that the teams participating in the CL competition managed to approach the opponent's goal more closely when executing shots, so that they executed 62% of shots from the penalty area, while the teams of the SSL competition executed 54% of shots on goal from the penalty area.

Table 2. Number of players participating in successful attacks, number of passes and area of executing shots on goal in the two analyzed competitions (SSL, CL).

	SSL		CL		Chi Square
	M	%	M	%	
Number of players					
1	2.9	16	2.8	15	$c^2 = 12.20$
2 - 4	11.2	63	10.2	55	$p = 0.002$
5 +	3.6	21	5.3	30	Cramer's V = 0.13
Number of passes					
without passes	3.2	18	3.3	18	$c^2 = 24.67$
1	4.8	28	3.6	20	$p = 0.000$
2 - 4	6.5	38	5.8	32	Cramer's V = 0.18
5 +	2.9	16	5.6	30	
Area of shots					
< 5 M	1.6	9	1.5	8	$c^2 = 5.03$
5 - 11M	4.5	26	5.8	32	$p = 0.170$
11 - 16M	3.2	19	3.9	22	Cramer's V = 0.84
16 >	7.9	46	7.1	38	

Observing the way in which the teams executed passes completed (assists) when realizing successful attacks, it may be concluded that the largest number of shots on goal was executed after individual solu-

tions in preparing shots on goal (Graph 2). This is followed by the shots after lateral crosses, reverse passes, deep passes and, in the end, double passes won.

Graph 2. Number of shots in relation to way of coming into position to shoot on goal in the two observed competitions (SSL, CL).

DISCUSSION

By analyzing and interpreting the obtained results it may be stated that there are certain common characteristics in tactical manifestations of the teams participating in the two competitions different in the quality. However, based on certain specificities regarding tactical elements of the play of both samples, some differences in certain technical and tactical aspects of the game may still be noticed.

In the study which compared the Champions League competition to the top level Serbian national competition from the aspect of representation and structure of technical elements in the game, the obtained results have shown that in the area of technique there are significant discrepancies and differences in the manifestations of teams and individual players (Jankovic et al., 2015a). Based on the results of the mentioned study, we expect the differences in tactical manifestation to be significant as well.

By interpreting the results in terms of successful attacks' frequency during certain periods in the course of the match, it may be stated that the average number of shots on goal increased as time passed. In-

terestingly, the largest number of shots on goal was executed in the last 15 minutes and a number of shots on goal rapidly decreased between 60 and 75 minutes. This result may be interpreted by the fact that the greatest number of substitutes was brought on during this period of the match (Carling, Espié, Le Gall, Bloomfield, & Jullien, 2010) which directly affects a reduction in the rhythm of the game. In addition, a greater number of realized successful attacks may be noticed during the first 15 minutes of the second half time which is a result of possible tactical corrections by a coach, additional motivation and energy regeneration.

The number of successfully realized offensive actions of the teams in the two analyzed competitions is not significantly different (18.3 CL – 17 SSL) but there are significant differences regarding their accuracy and efficiency. The teams participating in the CL competition scored more goals when shooting at the opponent's goal. On the one hand, this is a result of the fact that the teams of the CL competition executed shots on goal from the positions closer to the

opponent's goal (Table 1), but also a result of the obvious difference in terms of individual quality of the players who completed the successful actions of their teams. With regard to the type of offensive actions completed by shooting at the opponent's goal, continuous attack was dominant in both competitions and it was slightly more represented in the CL competition, followed by counter attack which is again characteristic of the teams of the SSL competition, whereas every fourth successful attack was realized after the game stoppage in both competitions. In order to achieve positive results in the top level competitions, the diversity and representation of all forms of offensive activities are required, but the results of the study of Leontijević et al. (2015) have shown that a greater number of realized continuous attacks directly influence the achievement of positive results, which has been also confirmed by this study. The area of the field from which offensive actions were started may indicate the type and quality of the organization of the team's defence. According to the results of this analysis, the teams of both competitions started the greatest number of their attacks from the attack area (Table 1) which indicates the application of "high pressure" on the start of the opponent's attack. However, a slightly greater number of the attacks started from the defence area were noticed in the CL competition, which again indicates the quality of the attack organization and individual technical and tactical potential of the players when realizing the tactical plan of the game in this standard situation.

Analyzing the structure of realized attacks, it may be stated that the teams participating in the Champions League engaged significantly more players in realization of the attacks completed by shots on goal (Table 2). This is a result of the previously discussed findings according to which the continuous type of attack, in slightly higher percentage from their own third of the field, was more represented with the teams competing in the Champions League. In addition to these findings, a number of passes in realization of offensive actions were also greater in the CL competition and to as much as 15% when it comes to the attacks consisted of 5 or more passes (Table 2). These findings may indicate the quality of technical and tactical characteristics of the players in the possession of the ball, so they were confident in controlling the play in various conditions, but also the quality of the opponent in the defensive organization since it does not allow the realization of quick and counter attacks. The

type of realized completed passings – assists do not show any differences in manifestations and according to the results, individual preparation of shots on goal was represented in $\approx 40\%$ situations. This game characteristic may indicate the tactical orientation and direction of the play in the final phase of attack, but on the other hand, it is not directly related to the achievement of positive results. This statement has been confirmed by the research according to which the national teams that won the last two World Cups executed their assists in diametrically different ways and both of them achieved top results (Janković, Leontijević, & Pejović, 2015b).

The results obtained in this study may certainly have practical implications primarily in the direction of guiding training process towards those technical and tactical elements of the game that are characteristic of modern soccer. However, the limitation of this study is a relatively small sample of the matches (10 per a competition) which have been analyzed in order to generalize the results and draw more significant conclusions. Therefore, future studies should include, in their analysis, a greater number of the matches played in both competitions in order to make more precise assessments about the differences in quality and characteristics of tactical manifestation of the two analyzed competitions.

CONCLUSION

This study has, in one of its parts, found the differences in technical and tactical requirements of the play of the two competitions completely different in quality. Additionally, the means of soccer tactics that are directly associated with the achievement of positive results have been defined on the basis of certain results of the analysis. Taking everything into account, general conclusions of the research may be drawn:

- The total number of successful attacks of one team at the match was slightly greater in the Champions League competition compared to the matches of the Serbian national soccer championship;
- In both competitions a number of successful attacks increased in the course of the match, except for the time period between 60 and 75 minutes when the average number of shots at the opponent's goal significantly decreased;

- Teams competing in the Champions League have shown significantly higher efficiency when shooting at the opponent's goal. This is also a result of slightly shorter distance from which shots on goal were executed in realization of successful attacks in the Champions League;
- Teams in both competitions started their successful attacks mainly from the attack area of the field, which is followed by the manoeuvre area and the defence area. Also, the realization of continuous attacks (40%), counter attacks (35%) and then attacks started after the game stoppage (25%) was characteristic of both competitions;
- Teams in the Champions League realized significantly more attacks with a greater number of players (5 and more), whereas the offensive actions in the Serbian Super Liga were mostly

realized with 2 to 4 players. In addition, the offensive play and creation of attacks in the Champions League was based on a greater number of passes, unlike the Serbian Super Liga;

- Way of realization of assists was not much different in manifestations of the teams in the two analyzed competitions. Individual preparation of shots on goal was dominant, which was followed by crosses, reverse passes and deep passes.

Based on these findings and interpretation of the results of this research, the guidelines in training process, which are characteristic of the teams competing at the top level, may be defined from the area of soccer tactics. Above all, the guideline may be in function of a team's preparation for possibly more successful participation in the competitions such as the Champions League or the Europe League.

REFERENCES

1. Carling, C. (2005). *Handbook of soccer matches analysis. A systematic approach to improving performance*. Routledge, London.
2. Carling, C., Espié, V., Le Gall, F., Bloomfield, J., & Jullien, H. (2010). Work-rate of substitutes in elite soccer: a preliminary study. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 13(2), 253–255.
3. Castellano, J., Casamichana, D., & Lago, C. (2012). The use of match statistics that discriminate between successful and unsuccessful soccer teams. *Journal of Human Kinetics*, 31, 139–147.
4. Hughes, M., & Franks, I. (2005). Analysis of passing sequences, shots and goals in soccer. *Journal of Sport Sciences*, 23(5), 509–514.
5. Janković, A., Leontijević, B., & Pašić, M. (2009). Analysis of efficient attacks in the 2008 European football championship. *Fizička kultura (Skopje)*, 37(1), 180–184.
6. Janković, A., Leontijević, B., Jelušić, V., Pašić, M. & Mićović, B. (2011a). Influence of tactics efficiency on result in Serbian soccer Super league in season 2009/2010. *Journal of Physical Education and Sport*, 11(1), 32–41
7. Janković, A., Leontijević, B., Jelušić, V. & Mićović, B. (2011b). Effect of tactical game plan on results at World Cup in soccer 2010. In Simović S (ed.). Conference proceedings at: *Antropological aspects of sports, physical education and recreation*, (pp. 226-235). Banja Luka: Faculty of Physical Education and Sports.
8. Janković, A., Leontijević, B., Pašić, M., & Jelušić, V. (2011c). The influence of individual funds of offensive tactics to the result for the team at the World Cup football in South Africa in 2010. *Physical culture*, 65(1), 34–45.
9. Janković, A., Leontijević, B., & Sofronijević, F. (2015a). Comparative analysis of the technical and competitive activities in soccer competitions between the Champions League and Super League Serbia. *Physical culture*, 69(2), 129–137.
10. Janković, A., Leontijević, B. & Pejović, M. (2015b). Taktička efikasnost reprezentacija osvajača Svetskog prvenstva u fudbalu 2010. i 2014. godine [A tactical team efficiency invaders FIFA World Cup 2010 and 2014. In Serbian]. In Kasum G i Mudrić M (eds.) Conference proceedings at: *The effects of physical activity application to anthropological status of children, youth and adults*, (pp. 457-463). Beograd: FSFV.
11. Leontijević, B., Janković, A., & Ćosić, N. (2015). Uputna analiza taktičkog ispoljavanja fudbalera Partizana na utakmicama u evropskim takmičenjima i Super ligi Srbije [Comparative analysis of tactical manifestation of Partisan players to matches in European competitions and the Super

- League Serbia. In Serbian]. In Kasum G i Mudrić M (eds.) Conference proceedings at: *The effects of physical activity application to anthropological status of children, youth and adults*, (pp. 443-450). Beograd: FSFV
12. Lago-Penas, C., Ballesteros, J.L., Dellal, A., & Gomez, M. (2010). Game-related statistics that discriminated winning, drawing and losing teams from the Spanish soccer league. *Journal of Sports Science and Medicine*, 9, 288–293.
 13. Liu, H., Gomez, M.A., Lago-Penas, C. & Sampaio, J. (2015). Match statistics related to winning in the group stage of 2014 Brazil FIFA World Cup. *Journal of Sports Sciences*, 33(12), 1205–1213.
 14. Luhtanen, P., Belinskij, A., Hayrinen, M. & Vantinen, T. (2001). A comparative tournament analysis between EURO 1996 and 2000 in soccer. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 1(1), 74–82.
 15. Scoulding, A., James N. & Taylor J. (2004). Passing in the Soccer World Cup 2002. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 4(2), 36–41(6).
 16. Wallace, J.K., & Norton, K.I. (2013). Evolution of World Cup soccer final games 1966-2010. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 17, 223–228.

ANGRIFFSSPIEL VON FUSSBALLTEAMS, DIE IN DER CHAMPIONS LEAGUE UND IN DER SUPER LIGA SERBIENS AUFTRETEN

Zusammenfassung

Taktik ist im Fußballspiel von besonderer Bedeutung für die Entwicklung des modernen Fußballs. Durch eine Analyse und die Förderung räumlicher und zeitlicher Indikatoren, sowie der Spielprinzipien, die sich auf Taktik beziehen, können sie von entscheidender Bedeutung für Wettbewerbsresultate sein. Ziel dieser Studie war es, durch eine Analyse der Wettbewerbsaktivität Taktikprinzipien von Fußballteams zu vergleichen, die im anspruchsvollsten europäischen Klubwettbewerb, der Champions League, und in der anspruchsvollsten Fußballmeisterschaft Serbiens teilnehmen. Die Ergebnisse der Studie wurden durch die Betrachtung von insgesamt 20 zufällig ausgewählten Fußballspielen - je 10 der Champions League (CL) und 10 der Super Liga Serbiens (SLS) gewonnen, was eine genügende Anzahl von Fußballspielen für Schlussfolgerungen über einzelne Spiele darstellt. In einem davor gestalteten Beobachtungsprotokoll wurden mit Hilfe der Notationsmethode alle Angriffe analysiert, die mit einem Schuss auf das Tor des Gegners endeten. Die Struktur der erfolgreich durchgeführten Angriffe wurde auf Grund der Präzision, der Art der realisierten Angriffsaktionen, der Zone des Angriffsbeginns, der Realisierungsart des finalen Ballzuspiels (Assistenz) und der Entfernung vom Tor im Moment des Torschusses bewertet. Die Studie hat aufgezeigt, dass gemeinsame Charakteristiken, aber auch Unterschiede in der Struktur der erfolgreich ausgeführten Angriffsaktionen zwischen den beiden analysierten Wettbewerben existieren. Die Teams in der Champions League haben eine bedeutend höhere Anzahl effizienter Angriffe pro Fußballspiel ($p = 0.006$), ihre Angriffsaktivitäten realisieren sie mit einer etwas höheren Anzahl von Spielern ($p = 0.002$) und Zuspielen ($p = 0.000$), während bei der Zone des Angriffsbeginns, der Realisierungsart des finalen Ballzuspiels und der Entfernung vom Tor im Moment des Torschusses keine bedeutenderen Unterschiede registriert wurden. Die Ergebnisse der Studie können bestimmte Richtlinien in der Trainingstechnologie bei Vorbereitungen der Teams in der Jelen Super Liga für ihren Auftritt in europäischen Cups definieren.

Schlüsselwörter: FUßBALL / TAKTIK / WETTBEWERBSAKTIVITÄT / ERFOLGREICHE ANGRIFFE

Received: 27.04.2016.

Accepted: 16.05.2016.